

Документ за разглеждане в заседание

B9-0160/2022 }
B9-0162/2022 }
B9-0163/2022 }
B9-0166/2022 } RC1

21.3.2022

ОБЩО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

съгласно член 132, параграфи 2 и 4 от Правилника за дейността

вместо следните предложения за резолюция:

B9-0160/2022 (S&D)

B9-0162/2022 (PPE)

B9-0163/2022 (Renew)

B9-0166/2022 (ECR)

относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за
гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС в контекста
на руското нашествие в Украйна
(2022/2593(RSP))

Херберт Дорфман, Зигфрид Мурешан

от името на групата EPP

Клара Агилера, Мохамед Шахим

от името на групата S&D

Улрике Мюлер, Съорен Гаде, Нилс Турвалдс

от името на групата Renew

Вероника Вреционова

от името на групата ECR

RC\1252314BG.docx

PE719.438v01-00 }
PE719.440v01-00 }
PE719.441v01-00 }
PE719.444v01-00 } RC1

Резолюция на Европейския парламент относно необходимостта от спешен план за действие на ЕС за гарантиране на продоволствената сигурност във и извън ЕС с оглед на руското нашествие в Украйна (2022/2593(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид своите предходни резолюции относно Русия и Украйна,
- като взе предвид изявленията на лидерите на Европейския парламент относно Украйна от 16 и 24 февруари 2022 г.,
- като взе предвид декларацията на върховния представител от името на ЕС от 24 февруари 2022 г. относно нахлуването на въоръжените сили на Руската федерация в Украйна,
- като взе предвид изявлението на председателя на Европейския съвет и на председателя на Комисията от 24 февруари 2022 г. относно безпрецедентната и непровокирана военна агресия на Русия срещу Украйна,
- като взе предвид неотдавнашните изявления на президента на Украйна и на председателя на Комисията относно положението в Украйна,
- като взе предвид изявлението на Г-7 от 24 февруари 2022 г.,
- като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 24 февруари 2022 г.,
- като взе предвид член 39 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид своята резолюция от 1 март 2022 г. относно руската агресия срещу Украйна¹,
- като взе предвид изявлението на държавните и правителствените ръководители на Европейския съвет от 10 март 2022 г. относно руската военна агресия срещу Украйна,
- като взе предвид изявлението от срещата на министрите на селското стопанство от Г-7 от 11 март 2022 г. относно нахлуването на въоръжените сили на Руската федерация в Украйна,
- като взе предвид Декларацията от Версай на държавните и правителствените ръководители от ЕС по време на неформалната среща, проведена на 10 и 11 март 2022 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията от 12 ноември 2021 г., озаглавено „План за действие при извънредни ситуации за гарантиране на доставките на

¹ Приети текстове, P9_TA(2022)0052.
RC\1252314BG.docx

- храни и продоволствената сигурност по време на криза“ (COM(2021)0689),
- като взе предвид член 132, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,
 - А. като има предвид, че в съответствие с Устава на ООН и принципите на международното право всички държави се ползват със суверенно равенство и трябва да се въздържат в международните си отношения от заплашване със сила или употреба на сила срещу териториалната цялост или политическата независимост на която и да било държава;
 - Б. като има предвид, че на 24 февруари 2022 г. Руската федерация започна непровокирано и необосновано нашествие в Украйна;
 - В. като има предвид, че производството на храни и достъпът до тях следва да не се използват като геополитическо оръжие;
 - Г. като има предвид, че Съветът прие първоначална поредица от санкции срещу Русия, включително целенасочени индивидуални санкции, икономически и финансови санкции и търговски ограничения, и продължава да подготвя допълнителни санкции в тясно сътрудничество с трансатлантическите съюзници и други единомислещи международни партньори;
 - Д. като има предвид, че това положение и легитимните санкции, наложени на Русия, ще доведат до значителни кумулативни смущения на световните пазари в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура в допълнение към кризата с COVID-19 и неотдавнашните значителни увеличения на разходите за суровини, особено във връзка с пазарите на зърно и пазарите на растителни масла, като се има предвид фактът, че на Украйна и Русия имат дял от приблизително 30% от световната търговия с пшеница, 32% от търговията с ечемик, 17% от търговията с царевица и над 50% от търговията със слънчогледово масло и 20% от търговията със слънчогледови семена, както и по отношение на достъпа до торове и суровините, необходими за производството на торове;
 - Е. като има предвид, че черноморските пристанища са сред понеслата щети гражданска инфраструктура, което доведе до пълно блокиране на търговията по море и до възпрепятстване на износа на жизненоважни селскостопански продукти за различни региони, включително Европейския съюз;
 - Ж. като има предвид, че след анексирането на Крим от страна на Русия и последвалите санкции Комисията и държавите членки предприеха няколко мерки за противодействие на отрицателните последици за пазарите на ЕС в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура;
 - З. като има предвид, че войната в Украйна възпрепятства вътрешното движение на стоки, по-специално на храни, фуражи и други селскостопански продукти, и като има предвид, че това също така доведе до преустановяване на операциите по пресоване на маслодайни семена и до въвеждането на изисквания за издаване на лиценз за износа на някои култури, което доведе до сериозен недостиг на храна в Украйна, липса на запаси за доставяне в други държави и до последващ и

непосредствен риск от геополитическа нестабилност;

- И. като има предвид, че конфликтът включва атаки срещу селскостопанска инфраструктура от критично значение, в т.ч. за транспортиране и съхранение, което оказва значително регионално въздействие; като има предвид, че бомбардировките, артилерийският обстрел и използването на касетъчни бомби в ситуации на война нанасят вреди на земеделската земя и осакатяват лицата, които възнамеряват да се върнат, за да обработват тази земя, в резултат на което тя става неизползваема в продължение на години, докато се извърши разминиране и се открият, обезвредят или унищожат боеприпасите;
- Й. като има предвид, че през 2022 г. събирането на реколтата в Украйна няма да може да се осъществи, тъй като земеделските стопани и селскостопанските работници са избягали, за да спасят живота си, или защитават страната си, а понесените от земеделските стопанства щети са твърде тежки, за да може производството тази година да протече нормално;
- К. като има предвид, че на Украйна се падат 11% от световния пазар на пшеница, 16% от пазара на ечемик, 15% от пазара на царевица, 16% от пазара на рапица, 50% от пазара на слънчогледово масло, 9% от търговията със слънчогледово семе и 61% от пазара на слънчогледово кюспе; като има предвид, че за Русия тези стойности са 20% (пшеница), 16% (ечемик), 2% (царевица), 3% (рапица) и 20% (слънчогледово кюспе);
- Л. като има предвид, че Украйна се превърна във важен доставчик за ЕС, тъй като е основният доставчик на царевица (средно 9,2 мегатона – 57% от доставките), рапица (2 мегатона – 42 % от европейския внос по обем), слънчогледово семе (0,1 мегатона – 15%) и слънчогледово кюспе (1,3 мегатона – 47% от вноса) и в по-малка степен на пшеница (1 мегатон – 30% от вноса); като има предвид, че и Русия, но в по-малка степен, е важен доставчик за ЕС на пшеница (0,5 мегатона – 11%), но главно на рапично кюспе (0,2 мегатона – 50%), слънчогледово кюспе (0,9 мегатона – 34%) и слънчогледово семе (0,3 мегатона – 35%);
- М. като има предвид, че още преди руското нашествие в Украйна световните селскостопански пазари отбелязаха повишение на цените, отчасти поради последиците от кризата с климата и въздействието на пандемията от COVID-19; като има предвид, че повишените цени на енергията в Европейския съюз се отразява съществено върху секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура, като се увеличават цените на торовете и възникват по-високи разходи за енергия за земеделските стопани;
- Н. като има предвид, че от началото на конфликта се наблюдава рязко увеличение на световните цени на селскостопанските продукти (между + 5% и + 10% в зависимост от продукта), което ги доближава до цените от пазарната 2007 – 2008 година;
- О. като има предвид, че по оценки на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) разликата в предлагането в световен мащаб, която би възникнала в резултат на внезапното и рязко намаляване на износа на зърно и

слънчогледово семе от двете държави, може да тласне международните цени на храните и фуражите далеч над техните и без това високи равнища;

- П. като има предвид, че ЕС не само внася пшеница, но и я изнася, особено за държавите от Близкия изток и Северна Африка, за които се изнасят около 6 милиона тона пшеница годишно; като има предвид, че тези държави разчитат преди всичко на Русия и Украйна, а след това на Европейския съюз;
- Р. като има предвид, че целите на общата политика в областта на рибарството (ОПОР) и общата селскостопанска политика (ОСП) включват, наред с другото, снабдяване на пазара на ЕС с храни с висока хранителна стойност, намаляване на зависимостта на пазара на ЕС от вноса на храни и предоставяне на гаранции, че храните достигат до потребителите на разумни цени; като има предвид, че пандемията от COVID-19 и понастоящем руското нашествие в Украйна направиха още по-очевиден факта, че ЕС трябва да засили продоволствената си сигурност и да намали зависимостта си от суровини, внасяни от един или от твърде малко на брой доставчици от държави извън ЕС;
- С. като има предвид, че на 9 март 2022 г. Комисията проведе първата среща на новосъздадения Европейски механизъм за готовност и реакция при кризи в областта на продоволствената сигурност, за да обсъди продоволствената сигурност, въздействието на увеличението на цените на енергията и суровините и въздействието на войната в Украйна; като има предвид, че този механизъм има за цел да повиши подготвеността за кризи чрез подобряване на координацията и обмена на най-добри практики;
- Т. като има предвид, че ЕС е силно зависим от руските изкопаеми горива; като има предвид, че около 90% от използвания в ЕС газ се внася, като през 2021 г. Русия е осигурила 45% от този внос на различни равнища за държавите — членки на ЕС; като има предвид, че Русия беше и най-големият доставчик на петрол в Европа с дял от 27%, който е над три пъти по-голям от дела на следващия по значимост доставчик (Норвегия); като има предвид, че тази външна зависимост от енергия засяга пряко селскостопанското производство;
- У. като има предвид, че цените на енергията, суровините и храните се повишават в резултат на конфликта, което означава, че все повече хора ще бъдат изложени на риск от бедност (в допълнение към 97-те милиона души, които понастоящем са изложени на риск); като има предвид, че следователно са необходими социални мерки, за да се помага на производителите и потребителите да се справят с тези последици;
- Ф. като има предвид, че продоволствената сигурност означава не само наличие на хранителни запаси, но според ФАО включва и правото на прехрана и достъпа до здравословно хранене за всички;
- Х. като има предвид, че въздействието върху продоволствената сигурност от непровокираната и неоправдана руска военна агресия влоши и без това тежкото положение, причинено от COVID-19, изключителната суша в южната част на ЕС, изменението на климата и загубата на биологично разнообразие; като има

предвид, че тази криза има както преки, така и непреки последици за производството на храни в сектора на селското стопанство и в сектора за хранителните продукти от водни организми;

- Ц. като има предвид, че ЕС трябва не само да стане по-независим в стратегически области като отбраната или енергийните доставки, но и да бъде в състояние да гарантира продоволствената сигурност по всяко време чрез увеличаване на устойчивия производствен капацитет в сектори, в които сме силно зависими от вноса; като има предвид, че украинската криза доказва за сетен път, че продоволствената сигурност не може да се приема за даденост; като има предвид, че производството на храни в ЕС следва да се счита за стратегически сектор;
- Ч. като има предвид, че Европейският съюз се основава на принципите на солидарност и че ако ЕС не се задейства в момента, най-уязвимите ще понесат най-големите последици;
- Ш. като има предвид, че тази криза има както преки, така и непреки последици за производството на храни в селскостопанския сектор и в сектора за хранителни продукти от водни организми, като преките последици от нея са свързани с прекъсването на търговския обмен с Русия и Украйна, а косвените последици са свързани с нестабилността на цените и производствените разходи;
- Щ. като има предвид, че повишените цени на енергията, горивата, суровините и селскостопанските продукти оказват значително въздействие върху производството на храни в селскостопанския сектор и върху сектора на хранителните продукти от водни организми, като предизвикват сериозно увеличение на производствените разходи, което застрашава непрекъснатостта на производството и може да доведе до смущения във веригата на доставки;
- АА. като има предвид, че Русия е шестият по големина търговски партньор на ЕС по отношение на стойността на износа на продукти на хранително-вкусовата промишленост от ЕС²; като има предвид, че смущенията в търговията и наложените санкции ще изискват смекчаващи мерки, включително създаването на алтернативни пазари за селскостопански продукти от ЕС;
- АБ. като има предвид, че продоволствени кризи могат да бъдат предизвикани от спекулации с хранителни стоки;
- АВ. като има предвид, че Русия е водещ износител на синтетични азотни торове и техните компоненти, а Беларус е значителен износител на торове на основата на калий; като има предвид, че цените на азотните торове са силно зависими от цените на природния газ — продукт, по отношение на който Русия заема важни пазарни позиции; като има предвид, че Русия обяви прекъсване на износа на минерални торове на 4 март 2022 г. в резултат на нашествието си в Украйна;

² Европейска комисия (ГД „Земеделие и развитие на селските райони“), Статистическа информационна брошура за търговията със селскостопански хранителни продукти: Европейски съюз – Русия“, 2021 г.

- АГ. като има предвид, че в допълнение към силната зависимост на ЕС от вноса на торове от Русия, зависимостта на ЕС от вноса на енергия от изкопаеми горива за производството на торове и от калиев тор (поташ) от Беларус ще доведе до значителни смущения в доставките в момент, когато цените на торовете са се увеличили с 142% през последната година, а енергията и торовете представляват 20% от производствените разходи на земеделските стопани³; като има предвид, че делът на разходите за газ от производствените разходи за ключови азотни торове варира между 60% и 80%⁴; като има предвид, че високите цени на природния газ вече доведоха до временното затваряне на някои съоръжения за производство на торове; като има предвид, че вече има случаи, в които предприятия за производство на торове са отхвърлили поръчки от земеделски стопани поради липса на суровини;
- АД. като има предвид, че съществуват множество продукти за наторяване, получавани от органични източници на хранителни вещества, и че понастоящем тези продукти не се използват като заместители на химичните торове; като има предвид, че увеличаването на тяхната употреба би могло да бъде решение за намаляване на зависимостта на ЕС от химически торове, в съответствие с целите на Зеления пакт; като има предвид, че използването по-специално на преработен оборски тор би могло да намали разходите за торове за земеделските стопани;
- АЕ. като има предвид, че цената на горивата се увеличи значително в Европейския съюз и достигна исторически високи стойности в множество държави членки; като има предвид, че продължаването на тази траектория ще доведе до неустойчиво икономическо положение за земеделските стопани и рибарите, като например риболовните кораби да се окажат в невъзможност да плават в морето и да получават приходи, които надхвърлят разходите за риболовните операции;
- АЖ. като има предвид, че секторите на рибното стопанство, аквакултура и преработвателната промишленост на ЕС осигуряват висококачествени морски продукти, като играят важна роля за гарантиране на продоволствената сигурност в световен мащаб; като има предвид, че секторът на рибното стопанство отдавна помага да се предоставят на европейските потребители висококачествени продукти, отговарящи на високи стандарти за хранене и безопасност на храните, и че понастоящем той е сред световните лидери, що се отнася до устойчивостта;
- АЗ. като има предвид, че правилното функциониране на единния пазар на ЕС е предпоставка за гарантиране на продоволствената сигурност; като има предвид, че унгарското правителство наскоро реши да забрани всякакъв износ на зърно поради руското нашествие в Украйна, в нарушение както на задълженията си по Договора, така и на солидарността в ЕС;

АИ. като има предвид, че въздействието върху потребителските цени на храните

³ Индекс на Евростат за цените на селскостопанските средства за производство (от третото тримесечие на 2020 г. до третото тримесечие на 2021 г.).

⁴ Fertilizers Europe, „Policy Priorities– Industry competitiveness – Energy cost“ (Торове в Европа, Приоритети на политиките, конкурентоспособност на отрасъла, енергийни разходи), *Fertilizers Europe*, информацията е получена на 16 март 2022 г.

трябва да се разглежда в контекста на въздействието на пандемията от COVID-19, която вече допринесе за увеличаване на цените преди началото на войната; като има предвид, че разходите за храна в ЕС са били с 4,7% по-високи през януари 2022 г., отколкото през същия месец на предходната година⁵; като има предвид, че множество държави членки, и по-специално държавите от Централна и Източна Европа, са изправени пред още по-големи увеличения на цените на храните;

- АЙ. като има предвид, че изчерпването на запасите от фуражи ще има тежки последици за много стопанства за развъждане; като има предвид, че няколко държави членки сигнализираха, че при настоящите темпове те са изложени на риск от изчерпване на запасите от фуражи до Великден;
- АК. като има предвид, че съществуват и полезни взаимодействия, които могат да бъдат постигнати и поддържани и след сегашната криза, например устойчиви селскостопански практики, които подобряват качеството на почвите, като по този начин подобряват производителността и други екосистемни функции и услуги, включително улавянето на въглерод и регулирането на качеството на водите; като има предвид, че начинът, по който ЕС произвежда и консумира храни, напитки и други селскостопански продукти, следва да бъде в съответствие с политиките и ангажиментите на ЕС, включително Целите на ООН за устойчиво развитие и Парижкото споразумение, за да се гарантира стабилен баланс между трите стълба на устойчивостта;
- АЛ. като има предвид, че е от съществено значение да се обърне внимание на проблема с разхищаването на храни на всички етапи от веригата на доставки в краткосрочен план, за да се намали натискът върху предлагането на храни в Европа, особено като се има предвид, че всяка година в ЕС се разхищават 88 милиона тона храни, като свързаните с това разходи се оценяват на 143 милиарда евро; като има предвид, че справянето с разхищаването на храни чрез мерки за постигане на целта на ЕС за намаляване на хранителните отпадъци с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. в сравнение с референтната стойност от 2014 г. би оказало незабавно положително въздействие върху продоволствената сигурност в ЕС;
1. осъжда най-категорично противозаконната, непровокирана и неоправдана военна агресия на Руската федерация срещу Украйна и нашествието ѝ в страната, както и участието на Беларус в тази агресия; изисква Руската федерация незабавно да прекрати всички военни действия в Украйна, да изтегли безусловно всички военни и паравоенни сили и военно оборудване от цялата международно призната територия на Украйна, да преустанови блокирането на хуманитарните коридори и изцяло да зачита териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна в рамките на международно признатите ѝ граници, за да се възстанови мирът и по този начин да се гарантира, че реконструкцията на животоподдържащите икономически, социални, здравни и продоволствени системи може да започне в условия на безопасност;

⁵ Евростат, Инструмент за наблюдение на цените на храните, 2022 г.
RC\1252314BG.docx

2. изразява единодушно солидарност с народа на Украйна и дълбоко прискърбие относно трагичната загуба на човешки живот и човешките страдания, причинени от руската агресия, и подчертава, че нападенията срещу цивилни лица и гражданска инфраструктура, както и безразборните нападения са забранени съгласно международното хуманитарно право;
3. приветства бързото приемане на санкции от Съвета, имащо за цел да се убеди Руската федерация да прекрати нападенията си срещу Украйна; настоява обаче, с оглед на последните нападения, включително нападенията срещу жилищни райони и гражданска инфраструктура, че е необходимо да бъдат приети допълнителни най-строги санкции;
4. изисква каналите за комуникация с Русия да останат отворени и засегнатите страни да бъдат подготвени за диалог и преговори, докато влезе в сила примирие и войната приключи, тъй като само чрез такова примирие може да бъде възстановен нормалният живот и да се възобнови производството на храни в цяла Украйна и в селскостопанските и риболовните ѝ райони, както и да се възобнови нормалното движение през границите на храни, продукти и суровини, които са от съществено значение за производството на храни в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура, като по този начин ще се преодолеят транспортните предизвикателства при износа на храни и производството на стоки;
5. подчертава, че е важно да се осигури отново стабилност в Украйна, така че да може да се възстанови нейният селскостопански сектор и да се гарантира продоволствената сигурност на страната; призовава ЕС да полага всички усилия, когато това е възможно, за да подпомага селскостопанското производство в Украйна чрез предоставяне на семена и торове, които са оскъдни;
6. призовава да бъдат положени всички усилия, за да се спаси предстоящият сеитбен и производствен сезон в Украйна по всички възможни начини; подчертава, че е необходима хуманитарна помощ за справяне с належащи животозастрашаващи ситуации като тези, с които Украйна се сблъсква в момента;
7. припомня, че редица украински пристанища в Черно море са затворени, което нарушава международната търговия с храни, и призовава Комисията и държавите членки да осигурят безопасни транспортни и хранителни коридори до и от Украйна през алтернативни пристанища, както и чрез железопътен и автомобилен транспорт;
8. подчертава, че държавите, разположени в близост до района на конфликта, тези с нестабилни развиващи се икономики и тези, които приемат по-голямата част от украинските бежанци, ще бъдат най-силно засегнати от войната в Украйна; призовава Комисията и държавите членки да подкрепят тези държави и да гарантират наличието на достатъчно хранителни доставки;
9. изразява дълбока загриженост относно въздействието, което настоящите смущения в процесите в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура ще окаже върху продоволствената сигурност за народа на Украйна, и настоятелно призовава Комисията и международната общност да координират

действията си и да осигурят за всички засегнати региони и градове стабилна дългосрочна програма за хуманитарна продоволствена помощ чрез всички възможни форуми, например Комитета по световната продоволствена сигурност, за да се компенсират липсата на украинско производство на храни и смущенията в веригата за храни;

10. призовава за незабавна и координирана реакция и за разгръщане на Механизма за гражданска защита на Съюза, за да се увеличи максимално подкрепата за Украйна, по-специално чрез хуманитарна и продоволствена помощ, както и чрез предоставяне на безопасни хуманитарни коридори на ЕС и предлагане на храна и подслон на всички хора, бягащи от страната; подчертава, че макар към настоящия момент финансовата хуманитарна помощ на ЕС да се оценява на около 500 милиона евро, е необходима допълнителна подкрепа; подчертава по-специално, че ЕС следва да предостави хуманитарна помощ на украинския народ, за да се гарантира краткосрочна продоволствена сигурност в Украйна, а също и на всички бежанци в ЕС чрез действията по линия на сближаването за бежанците в Европа (в рамките на политиката на сближаване) и чрез програмите на механизма за помощ за възстановяване в полза на сближаването и териториите на Европа, както и чрез принос към плана на ФАО за бързо реагиране за Украйна, като увеличи финансовата си помощ; подчертава, че трябва да се намери допълнително финансиране, тъй като фондовете на политиката на сближаване играят първостепенна роля за гарантиране на хармонизираното развитие на държавите – членки на ЕС; призовава ЕС да координира действията си с агенциите на ООН и всички партньори на място с цел предоставяне на спешно продоволствено подпомагане и подпомагане за осигуряване на препитание на хората, засегнати от войната в Украйна;
11. призовава Комисията и държавите членки да увеличат вноските си в Световната продоволствена програма, като използват Резерва за солидарност и спешна помощ, предвиден в многогодишната финансова рамка; отбелязва, че Комисията и държавите членки внасят в Световната продоволствена програма средства в размер съответно на 465 милиона евро годишно и 1,47 милиарда евро годишно; отбелязва освен това, че Резервът за солидарност и спешна помощ възлиза на 1,2 милиарда евро, от които до 35% (420 милиона евро) могат да бъдат използвани за държави извън ЕС; подчертава, че наличната сума в рамките на Резерва за солидарност и спешна помощ може да не е достатъчна и че може да е необходима допълнителна бюджетна гъвкавост;
12. подчертава, че настоящият конфликт в Украйна насочва вниманието към уязвимостта на световната продоволствена система; във връзка с това настоятелно призовава ЕС да защитава правата на развиващите се страни на продоволствена сигурност като средство за постигане на хранителна сигурност, намаляване на бедността, приобщаващи, устойчиви и справедливи световни вериги на доставки и местни регионални пазари, като отделя специално внимание на семейното земеделие, с цел да се гарантират доставки на достъпни храни на приемливи цени;
13. счита, че ЕС, заедно с други международни органи, не трябва да толерира изкуствено завишените цени и трябва да предприеме действия за предотвратяване

на спекулациите, които застрашават продоволствената сигурност или достъпа до храна за уязвимите държави и население, чрез наблюдение на засягащите продоволствената система пазари, включително форуърдните пазари, за да се осигури пълна прозрачност, и чрез обмен на надеждни данни и информация относно развитието на световния пазар на храни;

14. призовава Комисията да определи и улесни средствата за справяне с икономическите и социалните последици от руското нашествие, не на последно място и в областта на производството в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура, за да се гарантира продоволствената сигурност, като предприеме необходимите стъпки за защита на предприятията в ЕС в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура чрез мерки за подпомагане, за да се създадат сигурност и повече гаранции за поддържането и когато е необходимо, увеличаването на производството на храни от европейските земеделски стопани и рибари;
15. призовава Комисията и Съвета да започнат диалог с партньорите на ЕС в Близкия изток и Северна Африка, за да се предприемат действия по отношение на продоволствената сигурност; счита, че ЕС следва да има готовност да подпомогне тези партньори при организирането на извънредна конференция за продоволствената сигурност, която да бъде ръководена от тях, за да се предприемат мерки за преодоляване на краткосрочния недостиг при доставките на храни и за решаване на средносрочния проблем с издръжливостта на селското стопанство в региона;
16. отбелязва, че тези нападения, наред с прекъсването на търговията поради войната, възпрепятстват достигането до ЕС на основни ресурси – като се започне с енергия и торове и се стигне до основни химикали и селскостопански продукти; подчертава, че в тази връзка европейските граждани, производители на храни и потребители са готови да споделят тежестта на войната в солидарност с героичния народ на Украйна;
17. отбелязва, че ЕС е най-големият вносител и износител на селскостопански хранителни продукти и хранителни продукти от водни организми в света; посочва, че за да се повиши дългосрочната устойчивост на системите на ЕС за производство на селскостопански хранителни продукти и хранителни продукти от водни организми, ЕС следва да предприеме стъпки за намаляване на зависимостта си от вноса на енергия, непреработени продукти, химикали и химически продукти от трети държави и да подкрепя технологии и практики, които зависят в по-малка степен от тези суровини; подчертава, че краткосрочните и средносрочните решения за гарантиране на продоволствената сигурност включват диверсификация на доставките от трети държави, и призовава Комисията да проучи възможните източници на доставки, които отговарят на международните стандарти на ЕС за устойчивост, и да сключи нови двустранни споразумения или да засили действащите такива;
18. призовава Комисията да предвиди евентуални руски ответни санкции, които биха могли да засегнат производството на храни в селскостопанския сектор и сектора

на хранителни продукти от водни организми, например санкциите, наложени през 2014 г., и да идентифицира и отвори нови пазари за пренасочване на износа на хранителни продукти;

19. призовава Комисията и държавите членки да следят отблизо пазарите на храни от селскостопанския сектор и от сектора на хранителни продукти от водни организми, като обръщат особено внимание на спекулациите с цените и същевременно гарантират целостта на единния пазар; призовава по-специално за ежемесечни анализи на състоянието на пазарите на селското и рибното стопанство и аквакултура по сектори, като анализите следва да обхващат цените, количествата и веригите на доставки; приветства използването от страна на Комисията на новосъздадения постоянен Европейски механизъм за готовност и реакция при кризи в областта на продоволствената сигурност, който обединява експерти от тези сектори както от публичната, така и от частната сфера; призовава обаче Комисията да информира Парламента за съдържанието на тези обсъждания, за да може той да разполага с цялата информация, необходима за управлението на кризата;
20. повтаря предишните си призови за значително намаляване на енергийната зависимост, по-специално от руския газ, нефт и въглища, посредством, наред с другото, диверсифициране на енергийните източници и повишаване на енергийната ефективност и на скоростта на прехода към чиста енергия; подчертава, че санкциите могат да имат конкретно въздействие върху европейските домакинства от гледна точка на цените на храните и разходите за енергия и че следва да не се очаква домакинствата да плащат цената на тази криза, без да бъдат подкрепени; призовава в тази връзка държавите членки да подготвят планове и подкрепа за домакинствата с цел справяне с кризата във връзка с разходите за живот;
21. припомня, че драстичното увеличение на цените на торовете, което оказва значително въздействие върху производството на храни в селското стопанство като цяло, предхожда руското нашествие в Украйна; подчертава, че тези цени ще продължат да се повишават, тъй като са свързани с цените на природния газ; поради това настоятелно призовава Комисията да започне да отменя антидъмпинговите мита върху торовете, произведени в трети държави; изразява освен това съжаление поради факта, че Комисията не е споменала специфичния случай с торовете в своето съобщение от 8 март 2022 г., озаглавено „REPowerEU: Съвместни европейски действия за по-сигурна и устойчива енергия на достъпни цени“⁶;
22. призовава за насърчаване и опростяване на достъпа до мерки за енергийна ефективност с цел намаляване на тежестта на разходите за земеделските стопани и рибарите по отношение на преките енергийни ресурси;
23. призовава Комисията да направи оценка на възможността и осъществимостта на мобилизирането на допълнителна финансова подкрепа за най-засегнатите сектори

⁶ COM(2022)0108.
RC\1252314BG.docx

и да предприеме спешни целенасочени временни мерки, за да се помогне на земеделските стопани да смекчат последиците от сериозното увеличение на цените на торовете;

24. отбелязва, че за да се намали зависимостта от химически торове, следва възможно най-скоро да се използват в пълна степен алтернативните органични източници на хранителни вещества и кръговратът на хранителните вещества; призовава Комисията да предприеме мерки по отношение на законодателните и практическите пречки пред осъществяването на това решение, за да се намали зависимостта от вноса на торове, на първо място чрез преминаване към органични торове, а след това – чрез допълнителна подкрепа за научни изследвания и нови иновации на равнището на ЕС; призовава по-специално Комисията да предприеме необходимите мерки, включително и законодателни, за засилване на използването на органични продукти за наторяване, получени от утайки от пречистване на отпадъчни води и преработен оборски тор, така че да се заместят химичните торове, в съответствие с целите на стратегията „От фермата до трапезата“;
25. подчертава взаимовръзките между устойчивостта и повишената кръговост в селското стопанство, от една страна, и освобождаването от зависимостта от изкопаеми горива, внос на енергия и химически торове и преминаването към по-екологични, възобновяеми алтернативи, от друга;
26. призовава Комисията да повиши пределно допустимите стойности за използване на азот от животински тор, например азот, добит от оборски тор (RENURE), като алтернатива на използването на химически торове, в съответствие с пределно допустимите стойности за торовете; призовава Комисията да обмисли временна дерогация за бързо намаляване на разходите за торове и същевременно да работи за дългосрочна уредба, за да се засили кръговостта на земеделските стопанства и да се намали зависимостта от ресурси от трети държави;
27. признава, с оглед на извънредните обстоятелства, неотложната необходимост от временни и обратими мерки за увеличаване на производството в ЕС за сезона на прибиране на реколтата през 2022 г., за да се допринесе за продоволствената сигурност на ЕС; призовава Комисията, с оглед на необходимостта от преодоляване на непосредствения недостиг на протеинови култури, да ускори административните процедури, за да даде възможност по време на преходната година на ОСП да се използват земи под угар за производството на тези култури за консумация от хора или животни; във връзка с това призовава да се отдаде приоритет на протеиновите култури и други култури, които не изискват никакви или изискват много малки количества пестициди; приканва Комисията своевременно да направи повторна оценка на положението и ако е необходимо, да предложи допълнителни подходящи мерки за 2023 г.;
28. счита, че следва да се извърши оценка на промените в режимите на засаждане и допълнително да се развият тези промени, за да се осигури повече собствено производство на храни и фураж през тазгодишния вегетационен сезон в ЕС, с цел да се подобрят производствените системи и да се даде възможност за планирано развитие към по-голяма автономност в средносрочен и дългосрочен план;

29. призовава Комисията да гарантира, че земеделската земя се използва главно за производство на храни и фуражи, за да се гарантира продоволствената сигурност не само за гражданите на ЕС, но и за милионите бежанци в ЕС;
30. призовава за незабавното прилагане на мерките срещу смущенията на пазара, предвидени в член 219 от Регламента за обща организация на пазарите⁷, за да се подкрепят най-силно засегнатите сектори, и успоредно с това, за мобилизирането на резерва за кризи за тази цел; освен това призовава Комисията да бъде готова да предприеме необходимите допълнителни извънредни пазарни мерки съгласно този регламент, например да задейства член 222;
31. настоятелно призовава Комисията да осигури пълна яснота на държавите членки по отношение на клаузата за непреодолима сила в ОСП, както и в последващото законодателство;
32. счита, че макар увеличаването на производството сега да е дори още по-неотложен приоритет, националните стратегически планове следва да бъдат оценени, за да се извършат необходимите адаптации съобразно новите обстоятелства, включително използването на съответните възможности за гъвкавост, за да се увеличи площта на обработваемата земя;
33. призовава Комисията да предприеме всички необходими мерки, по-специално по отношение на държавната помощ, за да позволи по-широка подкрепа за секторите, които са най-силно засегнати от кризата;
34. призовава Комисията да разгледа възможността за изменение на Временната рамка за държавната помощ, приета през март 2020 г., за да се даде възможност на държавите членки да използват пълна гъвкавост съгласно правилата за държавна помощ в подкрепа на икономиката;
35. подчертава, че извънредните мерки за развитие на селските райони във връзка с COVID-19 следва да бъдат разширени, за да се преодолеят текущите проблеми с ликвидността, които излагат на риск жизнеспособността на селскостопанските дейности и застрашават малките предприятия с дейност в областта на преработката, предлагането на пазара или разработването на селскостопански продукти;
36. счита, че следва да се приемат мерки, за да се гарантира по-голяма гъвкавост за вноса на стоки от решаващо значение (по-специално зърнени култури, соя и торове) от държави извън ЕС;
37. призовава по-специално Комисията да подкрепи секторните организации, за да се осигурят нови пазари за внос, които гарантират доставките на храни и селскостопански суровини, особено за добитъка, и по този начин да се избегне излагането на риск на продоволствената сигурност в Европа;
38. призовава Съвета и Комисията спешно да освободят резерва за кризи в размер на

⁷ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.
RC\1252314BG.docx

479 милиона евро, за да се помогне на селскостопанския сектор да се справи настоящите пазарни предизвикателства; отбелязва обаче, че този резерв за кризи, след като бъде изчерпан, не може да бъде попълнен отново с финансиране от ОСП; поради това призовава за незабавно освобождаване на допълнителни средства, готови за мобилизиране, в случай че резервът за кризи бъде изчерпан;

39. призовава Комисията, с оглед на недостига на протеинови култури, да предложи всеобхватна европейска стратегия за протеините с цел увеличаване на европейското производство на протеини и намаляване на зависимостта на Съюза от трети държави в това отношение;
40. подчертава, че на равнището на производството ще бъдат необходими засилени мерки и стимули за изграждане на устойчивост, включително да се премине към прецизно земеделие и да се разработят пазари на алтернативни протеини, до които да се осигури бърз достъп, органични торове, микробна защита на културите и агроекология в съответствие с целите на Зеления пакт, както и да се позволи разглеждането на възможности за временна и краткосрочна гъвкавост по отношение на обвързаността с условия и дерогациите по време на тази преходна година на ОСП, и да се ускорят административните процедури за постигане на тази гъвкавост, особено като се имат предвид недостигът на инвестиции, намалената ликвидност и несигурността на пазара поради настоящите обстоятелства;
41. призовава Комисията да демонстрира гъвкавост по отношение на авансовите плащания за производителите и да увеличи дела на авансовите плащания от 50 на 70%;
42. призовава държавите членки да прилагат мерки и да използват наличните инструменти за укрепване на своите вериги за доставки на храни; подчертава, че предприеманите мерки трябва да не застрашават целостта на единния пазар, нито да подкопават мерките за повишаване на устойчивостта на веригата за доставки на храни в целия ЕС, нито да увеличават енергийната зависимост от руски ресурси;
43. призовава Комисията да прилага извънредни мерки, включително помощ за частно складиране, за селскостопански продукти, които са засегнати от пазарни проблеми; отбелязва намерението си да предостави тази помощ на разположение на сектора за свинско месо; настоятелно призовава Комисията да създаде механизъм, който да позволява на неправителствени организации и други субекти достъп до продукти от частно складиране, за да се подпомогне гарантирането на продоволствената сигурност в Украйна; счита, че този механизъм би могъл да се използва и чрез Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в държавите членки, приемащи бежанци, за да се отговори на спешната необходимост от предоставяне на допълнителни количества хранителни продукти; освен това счита, че фондът може да гарантира, че уязвимите хора няма да страдат непропорционално силно в резултат от кризата;
44. подчертава, че следва да се приемат мерки, за да се избегнат пречки пред

свободното движение на стоки, по-специално по отношение на свободното движение на стоки от решаващо значение, например зърнени култури; настоява, че правилното функциониране на вътрешния пазар трябва да бъде гарантирано по отношение на селскостопанските продукти и че забраните за износ към други държави членки трябва да се избягват; призовава Комисията да бъде особено бдителна в това отношение и да предприеме незабавни действия срещу налагането от страна на Унгария на забрана за износ на зърнени култури;

45. обръща внимание на необходимостта от наблюдение и гарантиране на прилагането на условията за лоялна конкуренция на вътрешния пазар по отношение на неоправданите увеличения на цените на някои хранителни продукти; подчертава необходимостта от засилване на наблюдението на евентуални ситуации, в които някои дружества могат да създадат монопол на единния пазар по отношение на производството на храни в селското стопанство и от водни организми, и подчертава необходимостта от незабавно предприемане на мерки за противодействие на всяко подобно развитие;
46. призовава Комисията незабавно да изготви подробен план за действие, за да се гарантира правилното функциониране на веригите за доставки на храни в ЕС и да се осигури продоволствената сигурност в рамките на ЕС в дългосрочен план, като се вземат предвид поуките, извлечени от въздействието на войната в Украйна и други възможни смущения и като се използват за основа поуките, извлечени от плана за действие при извънредни ситуации, представен през ноември, когато е приложимо; призовава Комисията да обърне внимание на слабостите, които бяха изведени на преден план като резултат от прекомерното разчитане на вноса на енергия, фуражи и торове от един или твърде малко на брой доставчици и липсата на диверсификация на веригите на доставки;
47. отново заявява, че европейската стратегическа автономност в областта на храните, фуражите и селскостопанския сектор като цяло трябва да бъде засилена, в съответствие с целите на Зеления пакт, които имат за цел опазването на околната среда в ЕС и на нейните селскостопански райони и райони на рибно стопанство и на аквакултура;
48. настоява, че целите и задачите на стратегията „От фермата до трапезата“ и на Зеления пакт в по-широк смисъл следва да не бъдат накърнявани при предприемането на непосредствените действия за повишаване на устойчивостта и за изграждане на самодостатъчност по отношение на суровините; подчертава, че мерките за повишаване на ефикасността на използването на суровини и наличието на по-устойчиви алтернативи и практики, както и мерките за справяне с разхищаването на храни, както е посочено в стратегията „От фермата до трапезата“ и Зеления пакт, с които се намалява зависимостта от суровини като вредни продукти за растителна защита и химически торове, са градивните елементи за гарантиране на стабилни сектори на селското и рибното стопанство и на аквакултура в ЕС, както и на стабилна верига за доставки в посочените сектори в средносрочен и дългосрочен план;
49. припомня освен това, че законодателните предложения, произтичащи от целите и

задачите на стратегията „От фермата до трапезата“, трябва първо да бъдат подложени на всеобхватни оценки на въздействието, като същевременно се вземат предвид потенциалните последици от руското нашествие в Украйна за европейската и световната продоволствена сигурност, и че при изпълнението на пътните карти, водещи до постигане на целите на „От фермата до трапезата“, съзакондателите ще носят отговорността да определят условията за избягване на спад в равнищата на производство в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура в Европа или изтичане на емисии; подчертава, че в контекста на продължаващата война в Украйна и допълнителния натиск върху хранителните вериги в ЕС в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура е нараснала спешната необходимост от проучване на всички тези въздействия, трябва да бъдат внимателно оценявани потенциалните въздействия върху продоволствената сигурност и следва да бъде възложено извършването на всеобхватно изследване на зависимостта на продоволствената система на ЕС от суровини и техните източници;

50. признава, че смущенията в моделите на търговия, които съществуваха преди нашествието, показва, че ЕС трябва спешно да обмисли по какъв начин да разработи по-автономна системи за производство на храни и фуражи в секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура в дългосрочен план, с което да се намали зависимостта на ЕС от вноса и да се увеличи вътрешното производство; подчертава, че това е особено наложително за продуктите, които са изложени на най-голям риск от недостиг поради преустановяването на износа от Украйна, например зърнени култури, маслодайни семена, протеинови култури и торове;
51. изразява сериозна загриженост относно рязкото увеличение на оперативните разходи за сектора на рибарството; посочва, че много кораби в целия ЕС понастоящем са акостирали, тъй като цените на рибата при първоначална продажба не покриват нарасналите производствени разходи;
52. счита, че европейският сектор на рибарството е от ключово значение за европейската продоволствена сигурност и изразява съжаление, че неговото положение се е влошило значително поради бързото увеличаване на цените в световен мащаб на важни за сектора стоки, и по-специално поради нестабилните цени на горивата, вследствие на което риболовните дейности вече не са икономически жизнеспособни; счита, че при това положение е необходима спешна помощ, включително оказване на пряка подкрепа; посочва, че тази помощ трябва да гарантира продължаването на дейността на риболовните флотове на ЕС, а с това и продължаването на дейностите по веригата на доставки на продукти от секторите на рибното стопанство и на аквакултура; призовава Комисията и държавите членки да отчитат трудното положение, в което се намира риболовният сектор, и да предприемат подходящи мерки за неговото преодоляване в рамките на предстоящите действия; отбелязва, че за да се предприемат мерки за преодоляване на нарастването на цените на горивата в дългосрочен план, е важно да се стимулират разработването и използването на енергийно ефективни иновации;
53. призовава Комисията и държавите членки да гарантират, че новият Европейски

фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) ще започне да функционира възможно най-скоро, и изисква от Комисията да разгледа възможността за предприемане на действия с цел да се предостави възможност за спешна помощ по линия на фонда и по време на криза, какъвто е случаят с войната в Украйна; настоятелно призовава за мобилизиране на всички оставащи средства от Европейския фонд за морско дело и рибарство и категорично и настоятелно призовава Комисията и държавите членки да ускорят прилагането на резерва за приспособяване във връзка с последиците от Брексит, за да се гарантира, че подкрепата достига по-бързо до засегнатите от Брексит райони;

54. отбелязва, че следва да се обмислят мерки по цялата верига за доставки на храни, за да се гарантира, че всички заинтересовани лица допринасят за укрепването на устойчивостта на производството на храни в селското стопанство и от водни организми, и че тези мерки трябва да допринесат за постигането на целите и задачите на прехода на ЕС към неутралност по отношение на климата до 2050 г.; счита, че в съответствие с бързото прилагане на Директива (ЕС) 2019/633 относно нелоялните търговски практики⁸ следва да се обърне специално внимание на жизнеспособността на секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура и на значителната роля на търговците на дребно при определянето на справедливата възвръщаемост за производителите, особено с оглед на натиска, произтичащ от увеличените разходи за суровини, но в еднаква степен и на тяхната отговорност за по-нататъшното осигуряване на приемливи и достъпни за потребителите цени на храните;
55. призовава Комисията да предприеме действия с цел да гарантира, че разпоредбите в областта на държавната помощ за секторите на селското и рибното стопанство и на аквакултура, включително разпоредбите *de minimis*, позволяват на държавите членки да предоставят на операторите бърза и гъвкава подкрепа, за да се компенсират увеличените разходи, свързани с войната в Украйна; подчертава във връзка с това, че в рамките на своята национална уредба държавите членки следва също така да разгледат възможността за подпомагане, например намаляване на социалноосигурителните вноски, временна отмяна или намаляване на някои данъци и разширяване на заемите във връзка с COVID-19; призовава Комисията да гарантира, че държавната помощ не води до нарушаване на конкуренцията и че се гарантират еднакви условия на конкуренция в държавите членки;
56. призовава за засилени действия на международно равнище с цел да се гарантира, че продоволствената сигурност заема централно място в процеса на вземане на решения относно политиките, за да се избегне недостиг и да се гарантира продоволствена сигурност в най-уязвимите държави, като се отдава приоритет на използването на селскостопанските продукти за храна и се предотвратяват пречките пред международната търговия с храни;
57. призовава Комисията и държавите членки бързо да предложат заседание на Комитета на ФАО по световната продоволствена сигурност, който следва да бъде предпочитаният координационен форум по този въпрос, тъй като той гарантира

⁸ ОВ L 111, 25.4.2019 г., стр. 59.
RC\1252314BG.docx

приобщаващо представителство на всички държави; призовава Комисията и държавите членки да участват в този форум, за да се гарантира международна координация, по-специално по отношение на запасите, биогоривата и финансовата подкрепа за държавите вносителни;

58. счита, че може да се окажат необходими и значителни промени в пазарните модели и моделите на износ, както и сериозно планиране на действията при извънредни ситуации, например автономност при производството на фуражи в ЕС, алтернативни възможности за износ, повишен капацитет за реагиране, стратегически запаси от основни храни, фуражи и други хранителни продукти, автономност по отношение на торовете и заместващите продукти, както и ясна информация относно световните модели на транспорт за продуктите в сектора на селското и рибното стопанство и на аквакултура;
59. призовава за ускоряване и засилване на действията за намаляване на разхищението на храни с цел максимално увеличаване на наличността на храни и използването на ресурсите в рамките на Европейския съюз, за да се подобри автономността в областта на храните; подчертава необходимостта да се избягва загубата на храни по време на съхранението и на всички етапи от веригата на доставки, да се улесни даряването на храни чрез съгласувано прилагане на законодателството относно отговорността, да се насърчава използването на хранителни отпадъци и да се разработват алтернативни възможности за търговците на дребно, включително насърчаване на предлагането на стоки на по-ниски цени и работа с проекти на местните общности за борба срещу продоволствената бедност и несигурност на местно равнище; призовава държавите членки да създадат и прилагат програми за предотвратяване на разхищението на храни и да обмислят въвеждането на законодателство относно практиките, които водят до разхищение на храни, в допълнение към практиките, които вече са обхванати от Директивата за нелоялните търговски практики; призовава предстоящите инициативи относно стандартите за предлагане на пазара да отдават приоритет на намаляването на разхищаването на храни; призовава за подобряване на мониторинга на разхищаването на храни на всички равнища в ЕС; припомня, че късите вериги за доставка на храни намаляват риска от разхищаване на храни;
60. подчертава колко е важно да се предприемат мерки за решаване на проблема с разхищаването на храни на всички етапи от веригата в краткосрочен план, за да се намали натискът върху доставките на храни в Европа чрез мерки за постигане на целта на ЕС за намаляване на разхищението на храни с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. в сравнение с референтния показател от 2014 г.⁹;
61. призовава всички държави членки да прилагат програми за предотвратяване на разхищаването на храни, като изтъква неотложната необходимост от намаляване на разхищаването на храни и подчертава, че акцентът следва да бъде поставен върху предотвратяването на разхищаването и загубата на храни, тъй като избягването на загубата на храни в условията на недостатъчни доставки на храни

⁹ [Приети текстове, P9_TA\(2021\)0425](#).

може да допринесе за укрепване на продоволствената сигурност;

62. призовава да се предприемат мерки за борба срещу бедността, причинена от бързо покачващите се цени на енергията, и срещу въздействието на конфликта върху цените на храните, и счита, че социалните мерки трябва да бъдат част от необходимите действия;
63. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.